

דף כב.

עין משפט א

הרמב"ם הל' מלוה ולוה פי"ב ה"ח

עיינ לעיל דף כא: עין משפט ב

שו"ע חו"מ סימן קט מעיף א

עיינ לעיל דף כא: עין משפט ג

עין משפט ב

הרמב"ם הל' מלוה ולוה פי"ב ה"ג

הִיְתָה הַמְלוֹה רַבִּית שֶׁל עֲפוּיִם י שְׁהָרִי הָרַבִּית אוֹכֵלֶת
 בְּנִכְסֵיהֶן מֵעַמִּידִין לָהֶם אַפּוֹטְרוֹפּוֹס וְנִזְקָקִין לְנִכְסֵיהֶן
 וּמוֹכְרִין וּפּוֹרְעִין הַחוּב. וְכֵן אִשָּׁה שֶׁתְּבַעָה כְּתַבְתָּהּ בֵּין
 אֶלְמָנָה בֵּין גְּרוּשָׁה מֵעַמִּידִים לָהֶם אַפּוֹטְרוֹפּוֹס וְנִזְקָקִין
 מִשׁוּם חֵן הָאִשָּׁה כְּדִי שְׂיִהְיֶה לָּהּ כְּלוּם שֶׁתַּנְשֵׂא בּוֹ
 הָאִשָּׁה לְאַחַר. לְפִיכֵן אִם קִפְצָה הָאִשָּׁה וְנִשְׂאת וְאַחַר כֶּף
 בָּאת לְתַבַּע כְּתַבְתָּהּ מִנִּכְסֵי יְתוּמִים אֵין נִזְקָקִין לָּהּ עַד
 שְׂיִגְדְּלוּ הַיְתוּמִים שְׁהָרִי אֵין לָּהּ מְזוֹנוֹת וְהָרִי נִשְׂאת:

ד. כסף משנה וכן אשה שתבעה כתובתה וכו' מעמידין להם אפוטרופוס ונזקקים. כתב הרשב"א דאפילו היא זקנה שאינה ראויה לינשא נזקקין לה. ומ"ש רבינו ונזקקים משום חן האשה וכו' לפי מה שאכתוב בסמוך בשם הרשב"א נראה דלא נקט טעמא דמזוני משום גרושה ועוד לאשמועינן באלמנה נמי דאפילו היכא דליכא טעמא דמזוני וכגון שלא היו הנכסים יותר מכתובתה אפ"ה נזקקים לה משום חינא ולאפוקי מהוראת קצת הגאונים שכתב בסמוך: כתב הרשב"א בתשובה שמדברי רבינו בפרק זה נראה שהוא סבור ששתי לשונות שנאמרו בפרק שום הדיינים בכתובת אשה משום ר"י חד משום מזוני ומרימר מתני לה משום חינא ששניהם אמת עכ"ל ולע"ד נראה שרבינו מפרש דמ"ד משום מזוני לית ליה משום חינא אבל מ"ד משום חינא לא פליג אטעמא דמזוני אלא דאתא למימר דאפילו היכא דליכא טעמא דמזוני נזקקין לה משום חינא וכיון דמרימר עבד בה עובדא ורבינא דאקשי ליה כי א"ל אנן משום חינא מתנינן ליה שתיק ליה והכי נקטינן:

שו"ע אה"ע סימן קי פעיף א

- א. כותבין לאשה שובר אפי' שלא בפני בעלה, שזכות לבעלה הוא, ובלבד ^ה שיהיה מכיר אותה ואת בעלה, ^ו והבעל משלם שכר הסופר.
- ב. אם העד החתום על השובר ^ז ת"ח ואומר אח"כ שטעה באשה, הגה: כלומר שלא דקדק או שהטעוהו בשמה, נאמן והשובר לאו כלום.

עין משפט ג הרמב"ם הל' אישות פי"ה ה"א

אֶלְמָנָה נְזוּנָת מְנַכְסֵי יוֹרְשֵׁין כָּל זְמַן אֶלְמָנוּתָה עַד שֶׁתֵּטַל כְּתָבָתָהּ. וּמִשֶּׁתִּתְּבַע כְּתָבָתָהּ בְּבֵית דִּין אֵין לָהּ מְזוּנוֹת. וְכֵן אִם מְכָרָה כְּתָבָתָהּ כָּלָהּ אוֹ מְשַׁכְּנָה כְּתָבָתָהּ אוֹ עֲשֶׂתָהּ כְּתָבָתָהּ אֶפֹתִיקֵי לְאַחֵר. וְהוּא שֶׁתֹּאמַר לוֹ פֹּה תִגָּבֵה חוּבְךָ. בֵּין שֶׁעֲשֶׂתָה דְבָרִים אֵלוֹ בְּבֵית דִּין מְמַחִין בֵּין שָׁלָא בְּבֵית דִּין בֵּין שֶׁעֲשֶׂתָה בְּחַיֵּי בַעְלָהּ בֵּין שֶׁעֲשֶׂתָה לְאַחֵר מִיתַת בַּעְלָהּ אֵין לָהּ מְזוּנוֹת מִן הַיּוֹרְשִׁים. אָבֵל אִם מְכָרָה מְקַצָּתָה יֵשׁ לָהּ מְזוּנוֹת. וּמִשֶּׁתִּתְּאָרֵס הָאֶלְמָנָה אֶבְדָּה מְזוּנוֹתֶיהָ:

שו"ע אה"ע סימן צג פעיף ג

- ג. האלמנה ^ה ניזונית מנכסי היורשין כל זמן שלא תבעה כתובתה, ואין היורשין יכולים לסלקה בכתובתה, חוץ ממקום שיש מנהג

- ה. משנה וגמ' בתרא קס"ו ע"א. דאם לא מכירה יש חשש שמא תתן לבעל ששמו כשם בעלה ושם אשתו כשמה ותפסיד האשה האחרת, אך אם מכיר שניהם לא שכיח שתתן לבעל אחר, כ"כ הח"מ.
- ו. שהוא חפץ בשובר ומשמע אף שאיבדה כתובתה, דאם הכתובה בידה, הבעל לא צריך שובר, משום שיכול לקחת הכתובה ממנה בחזרה, ח"מ.
- ז. גמ' שם קס"ח.
- ח. מכתובות במשנה נ"ב ע"ב, כאנשי ירושלים וגליל ומהרי"ף ורמב"ם.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שירשין יכולים לסלק, ויכולין ביה"ד^ט לתקן במקומם כך.

ד. אפי' אם לא נכתב בכתובה שתיזון מנכסיו אחר מותו, או אפי' ציוה שלא לזון אותה בשעת מיתתו, אין שומעין לו, חוץ מאם^י התנו בפירוש שלא תיזון האלמנה.

עין משפט ד הרמב"ם הל' מלוה ולוה פי"ט ה"א

כְּשִׁירְדִין בֵּית דִּין לְנַכְסֵי הַלְוָה לְגָבוֹת מֵהֵן לֹא יִגְבוּ
 לְבַעַל חוֹב אֲלָא מִן הַבִּינוּנִית שְׂבָקְרָקְעוֹתָיו. וְדִין תּוֹרָה
 שְׂיִגָּבָה בְּעַל חוֹב מִן הַזְבוּרִית שְׁנֶאֱמַר (דברים כד-יא)
 'בַּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אֶתָּה נֹשֶׂה בוֹ יוֹצִיא וְגו' מֵה
 דֶּרֶכוֹ שֶׁל אָדָם לְהוֹצִיא פְּחוֹת שְׂבָכְלָיו. אֲבָל תִּקְנוּ חֲכָמִים
 בְּבִינוּנִית כְּדִי שֶׁלֹּא תִנָּעַל דֶּלֶת בְּפָנָי לווין. בְּמָה דְבָרִים
 אֲמֹרִים בָּבֵא לְפָרַע מִן הַלְוָה עֲצָמוֹ. אֲבָל הֵבֵא לְפָרַע מִן
 הַיִּוֵּרְשִׁין בֵּין קְטָנִים בֵּין גְּדוֹלִים לֹא יִפְרַע אֲלָא מִן
 הַזְבוּרִית:

שו"ע חו"מ סימן קה סעיף יח

כג. אין נפרעים מנכסי יתומים אפי' גדולים אלא מזיבורית^{יב}, ואפי'

ט. הריב"ש כתב דהתקנה היא דהזכות ביד היתומים לסלקה חוץ מג' חודשים הראשונים. כ"כ הח"מ.

י. אם התנו בשעת נישואין פשיטא דמהני, ואם מחלה תנאי כתובתה אף אחרי הנישואין מהני ואפי' בלי קנין, כ"כ הח"מ. ואף לרמב"ם דלא מהני מחילה בעיקר הכתובה, מ"מ למזונות האלמנה מהני מחילתה.

כ. מגיטין נ' ע"ב. והרמב"ם בריש פי"ט ממלוה כתב בלשונו מן היורשין במקום מן היתומים. וכ"כ הר"ן וה"ה דלאו דוקא יתומים אפי' יורשים אחרים.

ומה שלא נפרעים מהם אלא מזיבורית כדין תורה לגבות מזיבורית, אלא דחז"ל חששו לנעילת דלת ותיקנו בינונית, וגבי יורשים העמידו על דין תורה אבל בניזק שמן התורה שמין בעידית ע"כ גם מיורשים גובה הניזק מהם מעידית וכמו שכתב המחבר בסוף סי'

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

התנה בפירוש שיגבה מעידית ^ל, אם לא שהתנה בפירוש שיגבה עידית או בינונית גם מיורשי, דאז מהני התנאי.

שו"ע הו"מ סימן תיט פעיף ג

ג. ד. מת המזיק קודם שיפרע נזקו, מגבין לניזק מהמטלטלין של היתומים ^מ, ואם לא הניח מטלטלין מגבין לו מזיבורית ^נ שבקרקעותיו, דכל הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע מהם אלא מזיבורית.

עין משפט ה.ו. הרמב"ם הל' מלוה ולוה פי"א ה"ו

אֵין הֶהְלוֹאָה שְׁעַל פֶּה נִגְבֵּית מִן הַיּוֹרְשִׁין אֶלָּא בְּאֶחָד מִשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלוֹ. כְּשִׁחֵב מוֹדָה בָּהּ וְצָוָה בְּחֻלּוֹ שִׁישׁ לְפָלוֹנִי עָלָיו חוֹב עֲדִין. או שְׁהִיתָה הֶהְלוֹאָה לְזִמְן וְלֹא הִגִּיעַ זִמְן לְפָרְעָה וְחִזְקָה הִיא שְׂאִין אָדָם פּוֹרֵעַ בְּתוֹךְ זְמָנוֹ. או שְׁנִדְוָהוּ עַד שְׁיִתֵּן וּמֵת בְּנִדְוָיו. כָּל אֵלוֹ גּוֹבֵין

זה. סמ"ע ס"ק נ"ג.

ל. כמימרא דרב נחמן שם בגיטין וכן פסק הרא"ש בפ"ה סי' ב'. ועל מה שפסק ברי"ף כרבא העיד הרב יהונתן שחזר בו הרי"ף ופסק כרב נחמן. וכן פסק הראב"ד. ואפי' התנה וכתב כן בשטר לא מהני. אבל הש"ך בס"ק ל"ד כתב דדעת הרא"ש שאם כתב בפירוש בשטר שגובה מעידית הרי זה גובה עידית אם הם גדולים ומה שלא מהני תנאי רק ביתומים קטנים.

מ. כ"כ הרי"ף דאחרי תקנת הגאונים לגבות גם ממטלטלין בבע"ח ובכתובת אשה ה"ה בנזיקין מהיתומים, וכ"כ הרמב"ם שם בפ"ח הלכה י"א. אבל רבינו אפרים השיג על הרי"ף וכתב דנזיקין מילתא דלא שכיחא היא ותיקנו הגאונים רק בבע"ח משום שלא תנעול דלת, ובאשה משום פריה ורביה, אבל בנזיקין לא תיקון. וכתב הרא"ש דבדורות הללו מטלטלי כמקרקעי לכל דבר ומשועבדים מדינא, ומ"מ כתב הש"ך דדעת הפוסקים כהרי"ף והרמב"ם והמחבר דגם נזיקין האידנא גובין ממטלטלין דיתמי.

ואפי' יש ליתומים קרקע וזה בסתם אבל אם היתומים רוצים לסלקו בקרקע הרשות בידם דבכה"ג לא תיקנו הגאונים, וכמ"ש בסי' ק"ז לגבי בע"ח וכ"ש כאן. ש"ך ס"ק ו'.

נ. מחלוקת האמוראים בגיטין נ' ע"א ופסק כרב נחמן דהלכתא כוותיה בדיני ומשמע דבין מיתומים קטנים או גדולים מגבין מהם רק זיבורית, אבל הרשב"א בשם ה"ר יונה כתב דוקא מיתומים קטנים אבל מגדולים מגבין מהם מן העידית. והסמ"ע תמה דמר"ן המחבר סתם כאן דלא כהרשב"א ובסי' ק"ח סעיף כ"א פסק כהרשב"א לחלק בין גדולים לקטנים ונשאר בצ"ע ע"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהוד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מִן הַיּוֹרְשִׁין בְּלֹא שְׁבוּעָה. אֲבָל אִם בָּאוּ עֲדִים שֶׁהִיא חַיֵּב לָזֶה מָנָה אוֹ בְּפָנֵינוּ הִלְוָהוּ אֵינוֹ גּוֹבֵה מִן הַיּוֹרֵשׁ כְּלוּם שָׁמָא פָּרְעוּ שֶׁהַמְּלוֹה אֶת חֲבֵרוֹ בְּעֲדִים אֵין צָרִיךְ לְפָרְעוֹ בְּעֲדִים. וְכֵן אִם מוֹצִיא כְּתָב יָד אָבִיהֶן שֶׁהוּא חַיֵּב לוֹ אֵינוֹ גּוֹבֵה בּוֹ כְּלוּם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ:

שו"ע חו"מ סימן קח סעיף א

א. מלוה ע"פ אינה נגבית מיורשים אלא באחד משלושה דרכים ^א. א. כשהחייב מודה בה וציוה ^ב בחוליו שיש לפלוני חוב עליו עדיין. ב. שהיתה הלואה לזמן ועדיין לא הגיע הזמן ^ג. ג. נדוהו עד שיתן ומת בנידויו ^ד. ככל אלו גובין מהיורשים בלא שבועה. אבל באו עדים שהיה אביהם חייב לזה מנה אינו גובה מהיורשים כלום ^ה דשמא פרעו. מיהו אם טענו ^ו היורשים נגד העדים דאביהם לא לזה מעולם הרי כאילו אמרו לא נפרע החוב ורחיבים לשלם.

ס. רמב"ם פ"א ממלוה הלכה ו', מבתרא קע"ד ע"ב מעובדא דערבא, דכל מקום שיש לחוש לפרעון אין גובין מהיתומים, וטוענים ליתומים מה דמצי אביהם לטעון, ופשוט הוא.

ע. ואין חוששין דשלא להשביע את בניו אמר כן כ"כ הסמ"ע, והשיג עליו הש"ך בס"ק א' דגימגום הוא זה שהרי גם בהודה בחוליו יכול לטעון שלא להשביע כמו שנתבאר בס"י פ"א סעיף י"ד, אלא כאן מיירי כגון שאינו יכול לטעון כן. ועיין במבי"ט ח"א סי' שמ"ה.

פ. מבתרא דף ה' ע"ב כר"ל, וחזקה דאין אדם פורע תוך זמנו, ונפרע בחזקה זו גם מיתומים קטנים, כמבואר בס"י ע"ח סעיף א' סמ"ע ס"ק ג'.

צ. נתבאר שם בגט פשוט דף קע"ד ע"ב.

ק. דהמלוה בעדים א"צ לפורעו בעדים. סמ"ע ס"ק ד'. וכמבואר בס"י ע' סעיף א'. ואנו טוענים להם, ואפי' מה שאביהם היה נאמן רק במיגו ג"כ טוענים להו כ"כ הש"ך בס"י ס"ט ס"ק כ"ו, וכתב בפעמוני זהב שכן הוא דעת מר"ן מסעיף ד' דטענינן להו החזרתי במיגו דנאנסו ודלא כהכנה"ג ע"ש.

ר. והיינו שטוענים בודאי ובבירור שלא לזה, שאז אפי' ביורשים אמרינן כל האומר לא לויתי כאילו אמר לא פרעתי, אבל אם לא טענו כן בודאי ובבירור, נתבאר בס"י ע"ב סעיף כ"ט דהיורשים והאפוטרופוסים יכולים לטעון מה שירצו ולחזור מטענה לטענה סמ"ע ס"ק ה'.

א. ב. הוציא המלוה על היורשים כתב יד ש אביהם שהוא חייב לו, אינו גובה כלום דשמא פרעו.

א. ג. מת המלוה ובאו יורשיו לגבות מיורשי הלוה, אם זה באחד מהדרכים שמלוה ע"פ נגבית מהם, הרי גובים מהם בלא שבועה, אע"פ שמת הלוה בחיי ה המלוה.

ואם הלואה זו אינה על אחת מהדרכים שנגבות, אפי' יורשי הלוה אין טוענים כלל, אינם גובים מהם שאנו טוענים להם א שמא אביהם פרעו.

הוציאו הוצאות לרפואות בחוליו, אם ידוע כמה הוציאו ושלא נפרעו בחייו נפרעים מן היתומים², ואשתו אינה נאמנת לומר שלא נפרע.

דף כב:

הרמב"ם הל' אישות פט"ז הט"ז

עין משפט א

הַנְּפָרֵעַת שְׁלֹא בְּפָנָיו לֹא תִּפְרָע אֶלָּא בְּשִׁבְעָה. כִּי־צַד. הָרִי שְׁגַרְשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְהָלַךְ לוֹ. בֵּית דִּין יוֹרְדִין לְנִכְסָיו אַחַר שְׁתִּשְׁבַּע וּמִגְבִּין אוֹתָהּ כְּתַבְתָּהּ. וְהוּא שְׂיִהֶיָּה בְּמִקּוֹם

ש. כתב ה"ה דכתב ידו הרי היא כמלוה ע"פ כפי סברת הגאונים. ועיין בסי' ס"ט סעיף ה'.

ת. פירוש דבכה"ג אין אדם מוריש ממון שאינו יכול לגבותו אלא בשבועה, אבל כשיש אחד מהדרכים שלא היה צריך אביהם להשבע, הרי זה מורישו לבניו וגובין אף הם בלא שבועה. סמ"ע ס"ק ז'.

א. טור בשם הרמ"ה וכתב הטור דהכי מסתברא, וכתב הב"י דדין זה כמדומה בעיני שזה גמ' בכתובות פ"ח ע"א ושמעין משם דיתומים מיתומים אנו טוענים להו.

ואע"ג דהתובעים ג"כ יורשים הם ואיכא מ"ד דאין טוענים ליורשי הלוה לחוב ליורשי המלוה אין קימ"ל כן, אלא כמאן דס"ל דטוענין ליורשי הלוה הגם שזה חב ליורשי המלוה כדי להחזיק הממון במקומו. סמ"ע ס"ק ח'.

ועיין בפעמוני זהב שהביא ממריט"ץ דאסור לטעון שקר בשביל היתומים וכן הוא בב"י בסי' ר"צ והגם שהרמ"א בסי' ק"ו סעיף ה' ובסמ"ע שם ס"ק ט"ז משמע אחרת כבר כתב בפ"ת שם ס"ק ד' דאין רשות ביד האפוטרופוס לטעון שקר גם לדברי הסמ"ע שם. אלא הכוונה שיכול לטעון גם דבר שאינו שכיח בלבד, ע"ש.

ב. אע"פ שלא ציוה לפורעם והם קרובים שלו. סמ"ע ס"ק ט'. ואשתו אינה נאמנת אלא א"כ היתה יכולה ליתן לבע"ח, כמ"ש בסנהדרין ל"א ע"א כך הוסיף הגאון באות ז'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

רְחוּק שֵׁשׁ לָהֶן טָרַח לְהוֹדִיעוֹ. אֲבָל אִם הָיָה בְּמָקוֹם
קָרוֹב לְהוֹדִיעוֹ שׁוֹלְחִין לוֹ וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹ. וְאִם לֹא יָבֹא
תִּשְׁבַּע וְתִטַּל:

שו"ע אה"ע סימן צו פעיף י

יט. ^א הגרושה נפרעת שלא בפני בעלה לשעבר במקומות דנשבעת
כנ"ל, ומ"מ אם הוא במקום קרוב דהיינו שיכול השליח ללכת
ולהודיעו ולחזור תוך ל' יום, מודיעין אותו, ואם לא יבוא משביעין
אותה, ומשלמת היא שכר השליח ומוסיפה אותו על הכתובה.

עין משפט ב הרמב"ם הל' מלוה ולוה פי"ג ה"א

מְלוּה שָׁבָא לְהַפְרַע ד' בְּשִׁטָּר שְׁבִידוֹ שְׁלֹא בְּפָנָי לְוָה אִם
יְכוּלִין בֵּית דִּין לְשַׁלַּח אֵלָיו וּלְהוֹדִיעוֹ עַד שִׁיעָמַד עָמוּ
בְּדִין שׁוֹלְחִין וּמוֹדִיעִין לוֹ. וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהוֹדִיעוֹ
בְּמַהְרָה אוֹמְרִים לְמְלוּה שִׁשְׁבַּע וְיִטַּל מִנְכָסָיו בֵּין מִן
הַקְּרָקַע בֵּין מִן הַמְּטַלְטְלִים. וְאִין חוֹשְׁשִׁין לְשׁוּבֵר. וְדִין
זֶה תְּקַנַּת חֻכְמִים הוּא כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיֶה כָּל אֶחָד וְאֶחָד
נוֹטֵל מְעוֹתָיו שֶׁל חֲבֵרוֹ וְהוֹלֵךְ וְיוֹשֵׁב לוֹ בְּמַדִּינָה אַחֶרֶת
וְנִמְצָא נוֹעַל דָּלַת בְּפָנָי לְוִין:

ג. רי"ף ורמב"ם בטור.

ד. כסף משנה: מלוה שבא להפרע וכו' ואם אי אפשר להודיעו במהרה. בסמוך יתבאר
כמה שיעור מהרה זה. ומ"ש אומרים למלוה שישבע. בסמוך יתבאר דהיינו בשאין
בשטר נאמנות. ומה שכתב ואין חוששין לשובר. ג"ז יתבאר בסמוך:

שו"ע הו"מ סימן קו פעיף א

א. מלוה שבא ליפרע בשטר מקויים^ה שלא בפני הלוה, אם יכולים
בי"ד לשלוח ללוה ולהודיעו עד שיעמוד עמו בדין שולחין ומודיעין
לו^ו אם הוא בכדי שילך השליח ויחזור תוך ל' יום^ז, והמלוה יתן שכר
השליחות^ח, ויגבנו בנוסף על חובו^ט.

ואם הלוה במקום רחוק מגבין לו חובו מיד^י אחר שישבע^כ ויטול, בין
מקרקעות בין ממטלטלין^ל ואין חוששין לשובר.

ב. אם כתוב בשטר נאמנות בפירוש ושיכול ליפרע ממנו שלא בפניו,

ה. רמב"ם ריש פי"ג ממלוה. וכ"כ הרי"ף בכתובות בפ' הכותב. והגאון ציין לבתרא קע"ד
ע"א שהוא דינא.

ובש"ך ס"ק א' כתב דיש לעיין בתשובת ראנ"ח למה נקט מקויים, ובספר פעמוני זהב כתב
לתרץ ע"פ מש"כ הסמ"ע בסי' ק"י בסעיף ד' שהגם שדעת הרמב"ם שמקימין שטר שלא
בפני הלוה, מ"מ גם לקיים וגם לגבות תרתי קולות לא עבדינן, וע"כ נקט מר"ן "מקויים"
אח"כ חזר בו, מסעיף ו' שם.

ו. דשמא יש לו שובר בידו של הלוה ושכבר פרעו, סמ"ע ס"ק א'.

ז. טור בשם הרא"ש בכתובות פ"ט סי' כ"ז, ובתשובה כלל ע"ג סי' ג' על דברי הרי"ף
דזמן בי"ד ל' יום וכ"ה בירושלמי.

ח. שם ברא"ש בתשובה והטעם שהוא טובת הלוה, לפי שמן הדין היה לירד לנכסיו מיד
משום נעילת דלת, אבל הוצאות על שטר אדרכתא ואחלטתא הם ע"ח המלוה שהוא
לתועלתו, אם לא שהתנה עמו בפירוש, סמ"ע ס"ק ב' בשם רי"ו.

ואם עמדו בדין ונפטר הלוה מחוב זה, המלוה צריך לשלם שכר השליחות כ"כ הב"י בשם
תשובת הרשב"א, סמ"ע ס"ק ג'.

שכר הזמנות לבוא לדין אינו בדין שישלם הלוה שכר זה, כ"כ המהרש"ל והב"ח, ועיין
בסי' י"ד סעיף ה'. ש"ך ס"ק ב'.

ט. משמע מתוספת זו שהמלוה מוציא ההוצאה מאצלו ואם יזכה בדין מוסיף את זה על
חובו ואם יפסיד בדין הוא הפסיד גם הוצאה זו כנ"ל בב"י בשם הרשב"א.

י. כרבא בכתובות פ"ח ע"א, שלא יהיה כל אחד נוטל מעותיו של חברו והולך למדינת
הים, ואתה נועל דלת בפני לוויין, וכן פסק הרי"ף דקימ"ל כרבא אמר רב נחמן בדיני,
וכ"כ הרא"ש.

כ. וזהו שבועת המשנה בנקיטת חפץ שתיקנו להשבע, ובי"ד פותחין לו בה שישבע למי
שבא ליפרע בשטר חוב שבידו מנכסיו לזה שלא בפניו, והוא מכתובות פ"ז ע"א,
ושבועות מ"ה ע"א.

ל. ואין חוששין שהמלוה יבריח הנכסים, וכשיבוא הלוה עם שוברו שפרעו לא ימצא
מהיכן לגבות כמו בסי' צ"ח, דשאני התם שטען מתחילה תנו לי זמן ואביא ראייה לבטל
השטר, אבל מספיקא לא חיישינן להמתין יותר מל' יום כ"כ הרשב"א. סמ"ע ס"ק ו'.

או שכתוב בו נאמנות ^מ עליו ועל באי כוחו, אין צריך המלוה לישבע ^נ.
 י"א דאין גובין שלא בפניו רק מלוה עצמו, אבל לא מיורשיו ^ס של
 הלוה, דצריכים לילך אחריהם.

עין משפט ג הרמב"ם הל' מלוה ולוה פי"ב ה"ה

צָוָה הַמּוֹרִישָׁן וְאָמַר תָּנוּ מָנָה לְפִלוֹנִי נִזְקָקִין אַחַר
 שְׁמַעְמִידִין לָהֶן אַפּוֹטְרוֹפּוֹס לְטַעַן טַעֲנָתָם. אָמַר תָּנוּ מָנָה
 זֶה לְפִלוֹנִי אוֹ שָׂדָה זֶה לְפִלוֹנִי נוֹתְנִין וְאִין צָרִיכִים
 לְהַעֲמִיד לָהֶן אַפּוֹטְרוֹפּוֹס:

הרמב"ם הל' מלוה ולוה פי"ב ה"ו

נִמְצָאת קָרַקַע שְׂאִינָה שְׁלָהֶן אֶלָּא טָעַן הַטּוֹעֵן שֶׁהִיא גִזְלַ
 בְּיַד מוֹרִישָׁיו נִזְקָקִין לָהֶן וּמַעֲמִידִים לָהֶן אַפּוֹטְרוֹפּוֹס
 לְטַעַן וְלָדוֹן. אִם נִמְצָאת גִּזְלוֹתָ מַחֲזִירִים אוֹתָהּ לְבַעֲלֶיהָ.
 וְכֵן קָטַן שְׁתָּקַף בַּעֲבָדָיו וַיֵּרַד לְתוֹךְ שְׂדֵה חֵבְרוֹ וּכְבָשָׁה
 אִין אוֹמְרִין נִמְתִּין לוֹ עַד שְׁיִגְדִיל אֶלָּא מוֹצִיאִין אוֹתָהּ
 מִיָּדוֹ וְלִכְשֵׁיגְדִיל אִם יֵשׁ לוֹ עֵדִים יָבִיא עֲדָיו:

- מ.** טור בשם הרמ"ה. ובי"ד בכלל באי כוחו הם. כ"כ הטור בשם בעה"ת. והגם שהש"ך
 בס"ק ג' כתב דאפי' פטרו משבועה חייב, לא קשה מכתב לו נאמנות, דבכתב לו
 נאמנות אין חשש קנוניא אבל בלא כתב ורוצה הלוה לפוטרו בעת שרוצה ליטול ויש לו
 בעלי חובות אחרים בכל זאת נשבע שבועת הנוטלים.
- נ.** וה"ה אם זה בתוך זמנו אינו צריך לישבע. או"ת ס"ק ח'.
- ס.** ודוקא מנכסי הלוה עצמו, אבל אם מת הלוה ומצא נכסי יורשיו במקומו, אע"ג
 דהיורשים חייבים לפרוע חוב אביהם מחמת שירשו ממנו ממון אחר והוא במדינת הים,
 מ"מ אין שיעבודו על נכסים אלו שהם של היתומים, סמ"ע ס"ק ח'. ועיין בתשובת המבי"ט
 ח"ב סי' ר"ח וש"ך ס"ק ה'. ועיין בנתיבות ס"ק ג' בחידושים.

שו"ע חו"מ סימן קו פעיף ד

ג. ד. כשם שבי"ד יכולים לפורעו מנכסיו שלא בפניו, כך הם יכולים למשכן לבע"ח בחובו קרקע שלא בפניו.

שו"ע חו"מ סימן קי פעיף ה

ה. ח. יתומים קטנים שנמצאת קרקע שאינה שלהם, ע"פ הטוען שהיא גזל ביד מורישיהם, נזקקים להם ואם נמצאת גזולה מחזירים אותה לבעליה, ולהרמב"ם צריך להעמיד להם אפוטרופוס לטעון ולדון.

ה. ט. ה"ה קטן שתקף בעבדיו וירד לתוך שדה חבירו וכבשה, אין אומרים נמתין לו עד שיגדל ^ע אלא מוצאין אותה מידו ולכשיגדל אם יש לו עדים יביא אותם.

ודוקא שלא היה לו חזקה בנכסים אלו מאבותיו אבל יש לו חזקת אבותיו אין מוצאין ממנו עד שיגדל.

ביתומים קטנים שמפורסם שהם מזיקין בידיים נזקקין אפי' בעודם קטנים ^פ, וכל שיש ספק בדבר ממתנינם עד שיגדלו וירד איתם לדין.

ע. דמה שמניחים אותה ביד קטן רק באיכא תרתי, האחד שהיה לקטן חזקת אבותיו, והשני שהוא מחזיק עתה אותה בידו. סמ"ע ס"ק י"ד. ועיין בדברי הש"ך בס"ק ט"ו.

פ. והיינו שמסלקים אותם, אבל אין משלמין מה שהזיקו בקטנותם כמו שכתבו הטור והמחבר בסי' צ"ו בסעיף ג'. סמ"ע ס"ק ט"ו.